

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem
prometu

Kotnikova 19a
1000 Ljubljana
Slovenija
telefon: 01 400 88 70
telefaks: 01 400 88 75
<http://www.avp-rs.si>

Številka: 37172- /2016/

Datum: 23.8.2016

Ravnateljem/icam osnovnih šol in vrtcev!

Zadeva: Prometno-vzgojne aktivnosti za večjo varnost otrok v šolskem letu 2016/17

Pričenja se novo šolsko leto 2016/2017, v katerem bi tudi z vašo pomočjo in sodelovanjem kot doslej izvajali različne prometno-vzgojne programe in akcije, s katerimi želimo dopolniti kurikularne vsebine s tega področja in zagotoviti ustrezno varnost otrok na slovenskih cestah.

Pod okriljem akcije **Začetek šole**, ki jo izvajamo v okviru Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa 2013-20122 v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, smo pripravili različne preventivne aktivnosti, o katerih ste obveščeni tudi s strani občinskih Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Akcija Začetek šole je odličen primer akcije, kjer različni državni organi in organizacije, lokalni sveti za preventivo in druge službe ter nevladne organizacije sodelujejo s šolami za zagotavljanje večje prometne varnosti otrok ob začetku pouka.

V letošnjem letu smo pripravili na Javni agenciji RS za varnost prometa kar nekaj novosti, ki jih bomo povezali s tradicionalno prisotnimi aktivnostmi. Tako bomo za večjo varnost otrok zagotovili:

- izdali smo medresorsko usklajene **Smernice za šolske poti**, ki opredeljujejo na podlagi obstoječe zakonodaje pripravo Načrtov šolskih poti ter tudi izvedbi presoje glede ogroženosti otrok v okviru občinskih SPV, dostopno na spletnih straneh: www.avp-rs.si ali Portalu SPV
- na podlagi Smernic za šolske poti bomo izvedli za **20 osnovnih šol po Sloveniji pripravo načrtov šolskih poti ter njihovo digitalizacijo** v spletno aplikacijo skladno z javnim pozivom za občinske SPV
- skladno z uveljavitvijo novega prometnega znaka Šolska pot (3502) bomo **zagotovili 30 triopan prometnih znakov Šolska pot** na podlagi javnega poziva za občinske SPV
- **usposabljanje za predstavnike občinskih SPV** in policiste za uveljavitev Smernic za šolske poti
- v brezplačno uporabo bomo v sodelovanju s partnerji dali **15 prikazovalnikov hitrosti »Vi vozite«**
- kot vsako leto bomo zagotovili različna **preventivna gradiva**, knjižice Prvi koraki v svetu prometa za vsakega prvošolca ter plakate in letake Šolska pot in plakate Poskrbimo za varnost otrok
- izvajali bomo različne **medijske aktivnosti**, za lokalne medije vam bomo posredovali vsebine.

Poleg teh aktivnosti želimo, da bi se v **letne delovne načrte** in šolsko življenje prometna vzgoja za varno mobilnost dnevno vključevala, preko izvajanja **različnih preventivnih aktivnosti**, sodelovanja v projektih, organizacije **prometnih dni** v okviru dnevov dejavnosti, **interesnih dejavnosti** na temo varnosti v prometu itd. Na lokalni ravni se šole povezuje z **občinskimi Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu**, preko katerih lahko dobite različna preventivna gradiva, izvedbo dogodkov ter sodelovanje z drugimi partnerji. V nadaljevanju bi radi na kratko predstavili prometno-vzgojne programe, ki bodo v tem šolskem letu potekali pod našim okriljem:

Začetek šole – september 2016

V okviru nacionalne akcije Začetek šole bi želeli, da na ravni šole izvedete:

- Prvo in drugo-šolci morajo obvezno nositi rumene rutice, ki so znak začetnikov v prometu
- Prvošolci nujno potrebujejo spremstvo odraslega na poti v šolo, kar seznanite starše in tudi zahtevajte
- Razdelite preventivna gradiva (knjižice za prvošolce Prvi koraki v svetu prometa, plakate, letake)
- seznanite starše z varnejšimi potmi v šolo ter varnim sodelovanje otrok v prometu (preko spletnih strani, na roditeljskih sestankih)
- Spodbujajte starše, da prihajajo z otroki v šolo peš ali s kolesom (učenci brez kolesarskega izpita v spremstvu odraslega kolesarja)
- Načrtujte obnovo in posodobitev Načrto šolskih poti skladno s smernicami, ki smo jih pripravili an AVP ter z njimi seznanite starše in otroke (tudi starejše otroke)
- V vzgojni načrt vključite vsebine prometne vzgoje – od posameznih projektov in aktivnosti, Načrta varnejših šolskih poti tako za pešce, kolesarje, z avtomobilom ali organiziranim prevozom z urniki, pravili ravnanja itd.
- Sodelujte in koordinirajte prostovoljce, ki varujejo otroke na šolskih poteh ter zagotovite v sodelovanju s starimi starši, starši ali drugimi prostovoljci celoletno varovanje otrok v okviru Šolske prometne službe
- Poskrbite, da bodo otroci na šolskih prevozi vedno pripeti z varnostnim pasom (tudi v šolskem kombiju ali avtobusu) ter preverite ustreznost avtobusa in voznika

Spodbudili bi vas radi, da vedno naročate prevoze skladno s Pravilnikom o prevozi otrok in sicer avtobuse in druga vozila, ki imajo na vseh sedežih vgrajene varnostne pasove. Ob tem bi vas radi ponovno opozorili tudi na **dosledno uporabo varnostnih pasov na vseh organiziranih prevozi**, tako rednih šolskih prevozi, kjer lahko nemalokrat opazimo nepravilnosti, kot tudi raznih dodatnih prevozi.

Šolska prometna služba – celotno šolsko leto

AVP-SPV spodbuja delovanje šolske prometne službe učencev in odraslih, ki na nevarnejših mestih v okolici šole pomaga učencem pri prečkanju ceste skozi celotno šolsko leto. Šolska prometna služba je organizirana v okviru šole, občinski SPV pa koordinirajo delo prostovoljcev. AVP-SPV zagotavlja usmeritve za delo in skupaj s Policijo tudi programe usposabljanja za učence ter prostovoljce. Pri delu prostovoljci nosijo posebne oznake (rumen telovnik) ter uporabljajo opremo (stop znak) in dogovorjene geste, vozniki pa so dolžni upoštevati njihove znake. Zavedamo se, da je zagotavljanje dovoljšnjega števila prostovoljcev lahko problem, zato je smiselno, da se oblikuje na šoli skupina prostovoljcev med starši, starimi starši učencev ter krajan, ki bi bili pripravljene skozi leto nameniti nekaj časa za varovanje otrok. Šolska prometna služba je smiselna tudi kot ukrep na najbolj nevarnih mestih, kjer drugi ukrepi zaradi finančnih sredstev ali

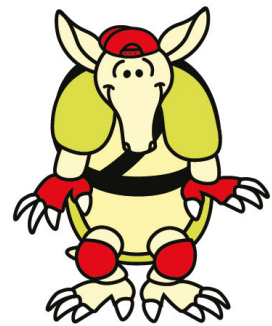
dolgoročnosti še niso mogoči. V Ljubljani že več let poteka šolska prometna služba na parih osnovnih šolah. Na tak način lahko pogosto premostimo problem varnosti otrok, kadar gre za posamezno nevarno mesto.

Evropski teden mobilnosti – september 2016

Slovenska mesta se že vrsto let priključujejo akciji Tedna mobilnosti ter Dnevu brez avtomobila, ki bo v letošnjem letu potekal od 16. do 22. septembra 2016. Osnovni namen akcije je promocija alternativnih, bolj zdravih in bolj ekoloških načinov prevoza. Tudi v letošnjem letu naj bi mesta in kraji v tednu mobilnosti organizirali različne dogodke in dejavnosti za promocijo alternativnih načinov prevoza. AVP-SPV in občinski sveti se vključujejo v akcijo kot eden od sodelavcev predvsem z nasveti za varno vožnjo s kolesom in pripravo akcije za seznanjanje z varno vožnjo v mestu za učence, ki so v preteklem šolskem letu opravili kolesarski izpit ter akcijami kot so Ulice otrokom, s katero želimo opozoriti širšo javnost, da površine v okolici šol in vrtcev namenjajo igri otrok ter jim tako zagotovi varne površine.

Projekt Pasavček za večjo varnost otrok med vožnjo v avtomobilih – september 2016 – maj 2017

Tudi v letošnjem letu bomo nadaljevali z izvajanjem projekta Pasavček in sicer bomo s pozivom in prijavo za sodelovanje pričeli 7. septembra 2015 v okviru nacionalne akcije Varnostni pas preko naše spletne strani www.pasavcek.si. Osnovni namen projekta Pasavček je spodbujati dosledno uporabo otroških varnostnih sedežev in varnostnih pasov na vseh vožnjah s sloganom: Red je vedno pas pripet! V Sloveniji so otroci najbolj ogroženi kot potniki v avtomobilih, saj jih je na podlagi statističnih podatkov kar 46% huje poškodovanih in umrlih v prometnih nesrečah kot potniki v avtomobilih. Z dosledno uporabo varnostnih pasov in otroških varnostnih sedežev bi lahko za 50% zmanjšali število mrtvih otrok, ko so potniki v avtomobilu. V lanskem šolskem letu je v projektu sodelovalo skupno 624 vrtčevskih skupin in šolskih oddelkov prve triade iz vse Slovenije, kar predstavlja preko 12.000 otrok ter skoraj 1.200 učiteljev in vzgojiteljev iz 102 slovenskih občin.

V podrobnejšem dopisu in povabilu k prijavi bomo v sredini septembra obvestili učitelje in vzgojitelje, ki so v preteklosti že sodelovali v prometu. Obvestilo pa bo šlo tudi preko občinskih SPV na posamezne šole in vrtce. Gradiva za delo na šolah in vrtcih ter navodila za izvedbo projektne dela bodo prejele prijavljene skupine in oddelki. Več o projektu pa najdete tudi na spletnih straneh www.avp-rs.si ter www.pasavcek.si.

Akcija Bodi preViden – oktober 2016 do januar 2017

Akcija Bodi preViden opozarja na dosledno **upoštevanje prometnih pravil za pešce in uporabo odsevnih predmetov v pogojih slabše vidljivosti**, saj so pešci le tako lahko bolj varni. Akcija Bodi preViden je namenjena predvsem otrokom in starejšim, ki so najbolj ogroženi v prometu, opozarja pa

tudi na varno ravnanje voznikov in upoštevanje pešce. Akcija Bodi preViden je del aktivnosti za večjo varnost pešcev, ki potekajo na nacionalni ravni in jih koordiniramo na AVP - SPV. Akciji se bodo s svojimi aktivnostmi pridružili tudi Policija, Ministrstvo za izobraževanje, Zavod RS za šolstvo, Direkcija RS za infrastrukturo ter številne nevladne organizacije.

Akcija Bodi preViden se bo začela v oktobra 2016, ko se začne krajšati svetli del dneva in je uporaba kresničk

in drugih odsevnih materialov nujna, aktivnosti pa trajajo vse do konca februarja 2016. Vsebinsko se akcija z delom povezuje z nalogo – pisanjem sporočil, predvideno za učence tretjih oz. četrtyh razredov. AVP-SPV bo za namene akcije zagotovil potrebna gradiva (pisma, plakate, razglednice in zloženke Bodi preViden), ki jih boste prejeli na šolah preko občinskih SPV. V okviru akcije je pripravljena širša medijska akcija s televizijskim in radijskim oglasom, glede na pomanjkanje finančnih sredstev pa bomo poskušali zagotoviti brezplačno predvajanje. Podrobnejše informacije o poteku akcije bodo posredovane preko občinskih SPV v začetku oktobra 2016 ter preko naših spletnih strani.

Teden prometne varnosti – oktober 2016

V mednarodnem tednu otroka od 5. do 11. oktobra 2016 bodo potekale tradicionalne aktivnosti, ki jih organizirate na osnovnih šolah s pomočjo in v sodelovanju z občinskimi SPV. V tem tednu predlagamo, da se na šoli pripravijo **prometni dnevi za vse razrede** z vključitvijo raznorodnih prometnih vsebin primernih posamezni starosti otrok (za nižje razrede aktivnosti npr. v projektu Pasavček, risanje, lutkovne predstave, itd., za višje razrede v povezavi z varnim kolesarjenjem, preglede koles, razni fizikalni in kemični preizkusi glede hitrosti in sil, izpušnih plinov v prometu itd.). Predlagamo tudi **obiske županov ali občinskih uprav**, v katerih lahko otroci predstavijo svoje videnje prometne situacije v njihovem šolskem okolišu, predstavijo svoje predloge in zaprosijo za urejanje in izboljšanje prometne varnosti. V tem času lahko v okolici šol in vrtcev organizirate **akcijo Ulice otrokom**, s katero želimo za en dan zapreti ulice v okolici šol in vrtcev, kjer bi lahko potekala otroška igra. Ne gre za glavne ceste v naselju, ampak takšne ulice, ki bi jih lahko z dolgoročnejsimi ukrepi preuredili v območja umirjenega prometa, kjer je hitrost vozil omejena na 5 km/h in imajo šibkejši udeleženci (otroci, pešci, starejši) prednost.

Usposabljanje za vožnjo kolesa – skozi šolsko leto 2016/2017

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev otrok, saj jim pomeni hkrati igralo in prevozno sredstvo. Prve spretnosti si pridobijo otroci že pri štirih ali petih letih starosti. Za samostojno vožnjo v prometu pa so sposobni šele, ko so stari vsaj 10 let in opravijo kolesarski izpit. Kolo je poleg tega tudi okolju in zdravju eno najbolj prijaznih prevoznih sredstev. AVP-SPV zato stalno opozarja na ustrezna znanja in opremo kolesarjev. Otroci lahko s kolesom prihajajo v šolo, ob pogoju, da so urejene dovolj varne površine za kolesarje, ter mlajši otroci v spremstvu odraslih.

Vsaka osnovna šola mora skladno s Programom usposabljanja za vožnjo kolesa ponuditi učencem možnost usposabljanja za vožnjo kolesa, ki predvideva teoretični del usposabljanja in se zaključí s teoretičnim preizkusom znanja, nato pa vožnjo na spretnostnem in prometnem poligonu ter na koncu usposabljanje z vožnjo v dejanskem prometu. Za namene teoretičnega usposabljanja smo v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport in Zavodom RS za šolstvo pripravili v lanskem letu prenovno spletnega portala za opravljanje kolesarskih izpitov v okviru SIO omeržja /kolesar (www.sio.si/kolesar). V lanskem letu je kolesarski izpit opravilo preko 18.000 učencev. Prav tako se pripravlja prenova Programa usposabljanja za vožnjo kolesa, ki ga mora potrditi še Strokovni svet MIZŠ. Za izvajanje Programa usposabljanja za vožnjo kolesa mora biti na šoli vsaj en učitelj ustrezno usposobljen preko programov stalnega strokovnega spopolnjevanja učiteljev, ki jih koordinira in izvaja Zavod RS za šolstvo. V okviru AVP – SPV pa bomo izvajali **obdobna usposabljanja za učitelje mentorje glede uporabe spletnega portala** za izvedbo teoretičnega dela kolesarksega izpita. O natančnih datumih boste obveščeni preko občinskih SPV in preko Ministrstva za izobraževanje.

Šolska, občinska in državno tekmovanje "Kaj veš o prometu" – april, maj 2017

Vabimo vas, da se vključite v sistem tekmovanj Kaj veš o prometu, ki pomenijo dodatno spodbudo za učenje prometnih pravil, razvijanje spretnosti in pravilne vožnje v prometu med otroki in mladostniki. Tekmovanja Kaj veš o prometu potekajo vsako leto na šolski, občinski in državni ravni. Teoretični del in šolsko tekmovanje bo potekalo preko sitega portala Kolesar, občinska tekmovanja pa organizirajo občinski SPV. AVP-SPV skrbi za vsebinsko zasnovo tekmovanj, testiranje za šolska in občinska tekmovanja in organizacijo državnega tekmovanja. V lanskem letu je sodelovalo na šolskih in občinskih tekmovanjih preko 1.800 otrok in mladostnikov. Državno tekmovanje za to šolsko leto bo predvidoma potekalo zadnjo soboto maja 2017. Pripravljen bo razpis za celotno izvedbo tekmovanj od šolskih do državnega, o katerem boste obveščeni preko občinskih SPV ter naše spletne strani www.avp-rs.si.

Varno kolo – september 2016, april, maj 2017

Z akcijo Varno kolo, ki jo organizirajo občinski SPV v sodelovanju s šolami, se preverja tehnično brezhibnost koles, ki jih vozijo učenci. Akcijo organizira šolska prometna služba ob sodelovanju z občinskimi SPV ter drugimi partnerji. Ob pregledu koles se za vsako kolo vodi zapisnik, ki ga prejme učenec – lastnik, ter s podpisom staršev. S tem zapisnikom so starši oz. skrbniki opozorjeni o stanju kolesa, ki ga uporablja učenec. Če je kolo tehnično neoporečno, prejme učenec posebno nalepko Varno kolo. Za vsa kolesa, ki so bila zavrnjena se organizira ponoven pregled, na katerem lahko pridobijo nalepko o tehnični brezhibnosti kolesa. AVP – Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu zagotavlja bloke za zapisnike in nalepke Varno kolo, ki jih preko občinskega SPV lahko dobite brezplačno.

Bistro glavo varuje čelada – september 2016, april, maj 2017

AVP-Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu že vrsto let z akcijo Bistro glavo varuje čelada spodbuja uporabo čelad in oblikuje pozitiven odnos do uporabe kolesarskih čelad. V okviru akcije se izvaja preventivna in promocijska akcija za spodbujanje uporabe čelade v okviru različnih preventivnih dogodkov, kjer prikažemo s pomočjo demo čeladice zakaj je uporaba zaščitne čelade nujna. Hkrati lahko udeleženci preverijo naletno težo glave ter se poučijo o možnih poškodbah, če čelade ne uporabljajo. Predstavljena pa je tudi pravilna uporaba čelade, s pravilno izbiro in namestitvijo na glavo. Prav tako se v okviru akcije zagotavlja določeno količino kolesarskih čelad za delo občinskih SPV in njihove akcije ter za izvajanje državnega tekmovanja Kaj veš o prometu.

Prometne delavnice – celo šolsko leto

Prometne delavnice so prometno-preventivni program za mladostnike, ki ga izvajamo v višjih razredih osnovnih in srednjih šolah po Sloveniji. Sam program obsega aktivnosti v manjših skupinah (do 15 - 20 učencev), ki pod mentorstvom moderatorja sodelujejo v raznih socialnih igrah, diskutirajo, se informirajo o glavnih dejavnikih nastanka prometnih nesreč in ustreznem ravnanju. Glavni namen je predvsem oblikovati pozitiven odnos do varnosti ter primerna stališča in prepričanja glede nevarnih ravnanj (alkohol v prometu, uporaba zaščitne čelade, prehitra vožnja itd.).

Preventivni dogodki in prometni dnevi – celo šolsko leto

V okviru AVP – SPV izvajamo na lokalni ravni ali na sedežu AVP tudi preventivne dogodke v podporo nacionalnim preventivnim akcijam (hitrost, alkohol, pešci, kolesarji, zaščitna čelada, varnostni pas in otroški varnostni sedeži itd.). Preko koncepta aktivnega praktičnega učenja lahko udeleženci preizkusijo naše demonstracijske naprave, naši podizvajalci pa jim predstavijo posamezne vsebine in ustrezno varnejše vedenje. Za izvedbo se je mogoče dogovoriti preko občinskega SPV, ki delno sofinancira tudi kritje stroškov izvedbe zunanjih podizvajalcev.

Sodelovanje med šolami in občinskimi sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

AVP-Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu sodeluje na lokalni ravni s posameznimi občinskimi sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Preko njih razširja gradiva in učne pripomočke, jih usmerja in spodbuja ter sodeluje z njimi pri pripravi različnih prometno-preventivnih akcij. Občinski sveti so organi lokalnih skupnosti in sodelujejo na lokalni ravni s policijo, občinsko upravo, osnovnimi in srednjimi šolami ter drugimi zainteresiranimi društvi, organizacijami, institucijami in posamezniki. S kakršnimikoli problemi, ki se nanašajo na prometno varnost vaših učencev ali v okolici vaše šole, se obrnite na vaš občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so zadolženi tudi za oceno in izdajo mnenja o varnih ali nevarnih šolskih poteh na podlagi 56. člena Zakona o osnovni šoli. V sodelovanju z njimi na šolah obnavljajo tudi načrte varnih šolskih poti, ki jih ob začetku pouka predstavijo tudi staršem in otrokom.

Prosimo vas, da se povežete z njimi na lokalni ravni in vzpostavite dobro sodelovanje, saj vam lahko pomagajo pri izvedbi posameznih aktivnosti in zagotavljanju gradiv.

Spletna stran www.avp-rs.si ter Portal SPV www.avp-spv.si

AVP-Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na spletni strani www.avp-rs.si, objavlja vse informacije o akcijah, ki jih pripravlja, organizira, spodbuja ali podpira SPV, gradiva, ki jih izdaja in zagotavlja za šole, programe prometne vzgoje v šolah in vsebine pomembne za usposabljanje za vožnjo kolesa.

Varnost otrok lahko zagotavljamo le s skupnim prizadevanjem staršev, šole in vseh organizacij v družbi, zato vas prosimo za aktivno sodelovanje in skupno delo.

V kolikor imate še kakšno vprašanje se obrnite na nas 01/400 89 61 ali info@avp-rs.si.

Lepo pozdravljeni!

Pripravila:

Mateja Markl

Vodja Sektorja za preventivo
in vzgojo v cestnem prometu

Mag. Igor Velov
Direktor AVP

Poslano: - osnovnim šolam

V vednost: - občinskim SPV

Vložiti: - v zadevo.